

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över betänkandet Ersättningsregler med brottsoffret i fokus (SOU 2025:23)

Diarienummer: Ju2025/00641

Mot bakgrund av de intressen som tingsrätten har att bevaka lämnas följande synpunkter.

Utbetalning av brottsskadeersättning (kap. 3)

Tingsrätten välkomnar förslagen som sannolikt kommer att leda till en förenklad och förkortad process för många brottsoffer. Tingsrätten delar utredningens bedömning att det även fortsättningsvis bör krävas att försäkringsfrågan är utredd innan brottsskadeersättning betalas ut. Likt utredningen noterar tingsrätten att det är olyckligt att brottsoffer, även med de förslag som utredningen lämnar, kan komma att behöva föra parallella processer för utfående av brottsskadeersättningen respektive ränta. Risker är att många brottsoffer kommer att underlåta att överhuvudtaget försöka driva in ränta på sitt skadestånd.

Kränkningersättning till poliser m.fl. (kap. 6)

Tingsrätten delar utredningens bedömning att den nuvarande regleringen får anses vara väl avvägd och på det stora hela även i det dagliga dömandet leda till rimliga resultat.

Föräldrars principalansvar (kap. 8)

Tingsrätten ställer sig tveksam till att ett skärpt skadeståndsrättsligt ansvar för vårdnadshavare skulle få brottspreventiv verkan. Till argumenten *mot* ett skärpt sådant ansvar som lyfts fram av utredningen kan följande tillägg göras. Om det belopp som föräldrarnas ansvar är begränsat till höjs (från en femtedel av prisbasbeloppet till en tredjedel), kan det medföra oönskade konsekvenser i de fall då anspråken avskiljs för att handläggas i den för tvistemål stadgade ordningen. Det finns risk att betydligt fler avskilda anspråk – i situationer med fler än en skadehändelse – kan komma att hanteras som ordinära tvistemål och inte som förenklade tvistemål. Det kan medföra skyldighet för vårdnadshavarna att betala rättegångskostnader (jfr 18 kap. 8 och 8 a §§ rättegångsbalken).

Enligt tingsrätten finns det, så som utredningen identifierat, omfattande praktiska svårigheter med principalansvaret. Inte sällan medför sent inkomna en-

skilda anspråk att dessa tvingas avskiljas från brottmålet. Det är – som utredningen är inne på – angeläget att ta ett helhetsgrepp om de praktiska problem som finns med att delge och kalla vårdnadshavare i ungdomsmål. Möjligen är det så att dessa problem endast kan lösas genom att både införa en något längre frist för att sätta ut ungdomsmål (exempelvis inom fyra i stället för två veckor från att åtal väckts) och införa en tidsfrist (förslagsvis kopplad till när åtal väcks) för när det enskilda anspråket måste ges in till domstolen. Anspråk som inkommer efter nämnda frist får hanteras utanför ramen för brottmålet. Med det sagt ställer sig tingsrätten i och för sig bakom förslaget om möjligheten att använda tillgänglighetsdelgivning gentemot vårdnadshavare, även om delgivningsformen sannolikt inte kommer att kunna användas särskilt frekvent.

Frihetsberövandeersättning (kap. 9)

Tingsrätten har ingen erinran mot att de allmänna förutsättningarna för ersättning lämnas oförändrade. Däremot anser tingsrätten att det kan finnas en risk för tillämpningssvårigheter när det gäller att avgöra i vilka situationer jämkning bör ske på grund av den enskildes egna handlande eller beteende (jfr. diskussionen på s. 377). Tingsrätten ställer sig också frågande till om det finns någon egentlig skillnad mellan rekvisiten beteende och handlande.

Förslagens konsekvenser

Vid Göteborgs tingsrätt finns i dag inget öppet mål med Brottsoffermyndigheten som kärandepart och under de senaste 15 åren har det endast funnits fem mål i vilka myndigheten varit kärande eller klagande (Brottsoffermyndigheten har där emot förekommit som motpart i ett hundratal mål under nämnda period). Tingsrätten vill lyfta att förslagen i kap. 3 skulle kunna innebära en ökad måltillströmning till allmän domstol i fråga om regressanspråk som drivs av Brottsoffermyndigheten och som överlämnas via Kronofogdemyndigheten.

I handläggningen har deltagit chefsrådmannen Anne Rapp samt rådmännen Josefina Hallin och Emil Lundgren

Anne Rapp

Emil Lundgren

Josefina Hallin